

סיכום דיון שנערך במשרדי האגף להידרוגיאולוגיה ברשות המים ב- 6.2.20

בענין: סקר הידרוגיאולוגי בשטח תחנת הכח קסם / התייחסות האגף להידרוגיאולוגיה

משתתפים: ד"ר יעקב ליבשיץ, מנהל האגף להידרוגיאולוגיה ברשות המים; אמיר נדב, האגף להידרוגיאולוגיה; חזי קוגלר, קסם אנרגיה; אלון פולישוק, קסם אנרגיה; ד"ר עמוס ביין, RPD-GeoHyd Consultants; נועם לוי, גיאוטבע ייעוץ ותכנון סביבתי

להלן עיקרי הדברים:

1. הדיון נערך בעקבות הגשת "בחינה הידרוגיאולוגית מפורטת של אתר קסם וקו הדלק בהסתמך על נתוני קידוחים ישנים וקידוחי ניטור חדשים" שהוגשה ע"י קסם אנרגיה לשירות ההידרולוגי ב- 13.1.20 בהתאם להחלטת הות"ל מ- 7.10.19, והתייחסות האגף להידרוגיאולוגיה ברשות המים למסמך הבחינה מ- 30.1.20.

2. ד"ר ביין סיכם את ממצאי הבחינה ההידרוגיאולוגית אשר, לדבריו, מצביעים באופן מובהק על תנאי חציצה וכליאה לאורך כל תוואי הדלק בתת"ל 98 ובאזור המוצע להצבת מיכלי הסולר בשטח התחנה. הממצאים מעלים כי הרגישות ההידרוגיאולוגית של שטח התוכנית ובודאי לאורך קו הדלק ואזור מיקום מיכלי הסולר, פחותה מ"גבוהה מאד" והינה בינונית-נמוכה. ד"ר ביין הציג חתך שהורחב בעקבות ההערות שהתקבלו מאז הגשת הסקר המצביע על התנאים ממזרח התוכנית, בואכה כפר קאסם, והמעלים כי תנאי החציצה והכליאה המוכחים בקידוחי קסם 1,2 נמשכים מזרחה-דרום מזרחה לפחות 300-400 מטר וסביר שאף יותר. החתך קושר גם בין הרכבי המים בקסם 1 ו-2, המעלים השפעה אנטרופוגנית ניכרת, למיקום ישוב עירוני ותעשייתי על מחשופי חבורת יהודה ובשוליה, בסמוך ובמעלה הזרימה. המבנה ההידרוגיאולוגי המודגם בחתך מצביע על אפשרות לקשר מסוים בין אקוויפר ההר ואופק המים המליח והרדוד בשולי המערכת, במרחק של לפחות 1,000 מטר מזרחית לקידוחי קסם 1 ו-2 שבעקבותיו מתקיים איזון במפלסים. ד"ר ביין המליץ לעשות הבחנה, בין האזור המתוחם של מיכלי הסולר לבין שאר שטח התחנה כך שבשלב הנוכחי בהתבסס על המידע המוצג ייקבע כי אזור הצבת מיכלי הסולר ותוואי קו הדלק הינו ברגישות בינונית-נמוכה ובכל מקרה פחותה מגבוהה מאד שאותה יש לייחס לאיזור קידוחי ראש העין ולגבי שאר שטח התחנה, קו הגבול לסיווג אזור הרגישות הפחותה יקבע בהתאם לתוצאות קידוח ניטור נוסף שיערך במיקום שיתואם עם השירות ההידרולוגי.

3. חזי קוגלר הוסיף כי בהתאם לדרישה של נציגי רשות המים ומקורות, תשריט התכנית והוראות התוכנית מגבילות את התחום המותר להצבת מיכלי הסולר בתוך מלבן עם סימון מקווקו באדום (הוצג התשריט) המשקף את מיקום ביצוע קידוחי קסם 1, 2 המבהיר כי אסור להציב את מיכלי הסולר מחוץ לאותו שטח תחום ללא אישורה של רשות המים ומשרד הבריאות. הוא הציע לחדד בהוראות המיוחדות כי התחום המדויק של השטח בו תתאפשר הצבת המיכלים יקבע לאחר השלמת בחינת תוצאות הקידוח הנוסף שעליו דובר בדיון. עוד עדין כי בהתאם להוראות התכנית ודרישת נציגי רשות המים ומקורות שהועלתה בשלב התאום המוקדם, החברה מחוייבת, ככל שיידרש ממנה, לפעול לצמצום אזור המגן של קידוח ראש העין 5 בדרך של העתקה, העמקה או כל פתרון אחר באופן שיבטיח כי שטח התוכנית לא ימצא בתחום רדיוס מגן של אף קידוח.

4. נועם לוי ציין כי בוצעו שאיבות הפיתוח כפי שהתבקשו בהתייחסות האגף להידרוגיאולוגיה מ- 30.1.20 ודו"ח תוצאות המעבדה של י.ד.ע. מים וסביבה שנערך בהתאם, יועבר בהמשך היום.

התוצאות מעלות הרכבים דומים לאלה שהתקבלו קודם וזאת על אף העלייה במפלסים בעקבות הגשמים האחרונים.

5. חזי קוגלר ציין כי החברה כבר פנתה אל קבלן הקידוחים לקבל מפרט לגבי השלמת איטום קידוח קסם 3 שיועבר אל האגף להידרוגיאולוגיה לבחינתו ואישורו קודם לביצוע העבודה.
6. ד"ר ליבשיץ התייחס לדברים כך: (א) לגבי תוואי קו הדלק - מסכים כי קיימים תנאי חציצה וכליאה לאורך כל תוואי הדלק ומבחינה הידרולוגית ניתן להחריג את כל התוואי מתחומי רדיוסי מגן ג' (גם הרגישות ההידרולוגית לאורך המקטע ניתן להוריד לרמת רגישות בינונית); (ב) באזור של קידוחי קסם 1,2, היכן שמתוכננים מיכלי הדלק, קיימים תנאי חציצה הידרולוגית ואקוויפר ירקתי"ן נמצא בתנאי כליאה. יתר על כן, הימצאות אופק מים בשכבת חלוקים דקה מאוד של עד 3 מ', מעל סלעי חבורת עבדת מקטינה באופן משמעותי את סיכוי הגעת הדלקים מפני השטח ועד האקוויפר. עם זאת, בשלב זה לא ניתן לקבוע באיזה מרחק מזרחית לקידוחי קסם 1,2 חציצה זו מסתיימת. ; (ג) ממצאי קידוח קסם 3, הממוקם כ- 400 מטר ממזרח לקידוחי קסם 1,2 בפניה הדרום-מזרחית של התוכנית, מצביעים על שכבה חוצצת דקה ביותר ויתכן שבאזור זה מתקיים קשר בין אקוויפר ירקון תנינים ושכבת חלוקים אקוויפרית שמעליו ; (ד) בכדי לדעת עד היכן מגיעים תנאי החציצה והכליאה בתחום שבין קסם 1,2 וקסם 3, יש לבצע עוד שני קידוחי תצפית לפחות (קידוח רדוד וקידוח עמוק, בדומה לקידוחי קסם 1,2) שיסייעו לתחם את האזור שבו הרגישות ההידרולוגית נמוכה יותר מזו המוגדרת כיום, בהתאמה לממצאי קידוחי קסם 1 ו-2.

לסיכום:

1. החברה תעביר לאגף להידרוגיאולוגיה את דו"ח תוצאות המעבדה של י.ד.ע. מים וסביבה לגבי ביצוע שאיבות הפיתוח (בוצע).
2. החברה תעביר לאגף להידרוגיאולוגיה את החלק הרלבנטי והמחייב ממסמכי התכנית המציג את התחום שהוגדר לטובת הצבת מיכלי הסולר (בוצע).
3. החברה תגיש לאגף להידרוגיאולוגיה בהקדם מפרט להשלמת איטום קידוח קסם 3, ותבצע את האיטום לאחר קבלת האישור.
4. החברה תתאם עם אגף ההידרוגיאולוגיה את מיקום קידוח קסם 4,5 בטווח שבין קסם 1,2 – קסם 3, תגיש לאישור האגף תוכנית קידוחים ועם אישורה תגיש בקשה לרישיונות קידוחים מאת ועדת הקידוחים לשם ביצועם. ממצאי הקידוחים יוגשו בדו"ח משלים לדו"ח הבחינה שהוגש ב- 13.1.20.
5. החברה תעביר לאגף להידרוגיאולוגיה את החתך שגובש על סמך כלל הממצאים המצביע על הסבירות כי תנאי החציצה והכליאה חלים במרחק של לפחות 40-300 מטר מקסם 1,2 לכיוון דרום-מזרח (בוצע). בהתאם, ונוכח הממצאים כפי שהוגשו בדו"ח הבחינה מ- 13.1.20 וכן לאור ההוראות המיוחדות בהוראות תוכנית תת"ל 98 האוסרות על הצבת מיכלי הסולר מחוץ לאזור הסמוך לקידוחי 1,2, סביר לראות באותו אזור כבעל רגישות פחותה מגבוהה מאד. מודגש כי אין להציב את מיכלי הסולר מחוץ לאותו שטח תחום בהוראות המיוחדות, אלא באישור מפורש של האגף להידרוגיאולוגיה בעקבות ממצאי קידוחים קסם 4,5 וכל ממצא אחר כפי שיידרש.